

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU UAB „MEDIA TRAFFIC“ DARBO SKELBIME TYRIMO

2018 m. vasario 26 d. Nr. (18)SN-32)SP-20

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2018 m. vasario 5 d. buvo gautas pareiškėjo (vardas ir pavardė žinomi; toliau – Pareiškėjas) skundas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu UAB „Media traffic“ (toliau – ir Įmonė) darbo skelbime (toliau – darbo skelbimas). Pareiškėjas teigia, kad 2018 m. vasario 3 d. Vilniaus viešojo transporto autobusuose buvo pavaizduota moteris ir skelbiamas užrašas: „Ieškome biuro administratorės“ (skunde nėra nurodyta, ar darbo skelbimas buvo publikuotas autobusų išorėje ar viduje, ar specialiaame reklaminiame ekrane, kuriame rodoma informacija bei reklama). Pasak Pareiškėjo, darbo skelbime vyrai nebuvo kviečiami dalyvauti konkurse, todėl esą diskriminuojami abiejų lyčių atstovai. Pareiškėjas savo skunde nurodė UAB „Media traffic“ kaip galimą lygių galimybių principo pažeidėją, tačiau nepateikė skundžiamo darbo skelbimo viešinimą patvirtinančių įrodymų.

Lygių galimybių kontrolierė:

n u s t a t ė:

1. Teisės skyriaus vyresnioji patarėja Laima Vengalė-Dits 2018 m. vasario 8 d. telefonu susisieikė su UAB „Media traffic“ pardavimų vadovu ir pasiteiravo apie Pareiškėjo nurodyto darbo

skelbimo viešinimą. UAB „Media traffic“ atstovas paaiškino, kad skunde nurodyto darbo skelbimo publikavimas jau yra nutrauktas. Pardavimų vadovas patikino, kad jo atstovaujama Įmonė sudaro lygias galimybes įsidarbinti abiejų lyčių asmenims, taip pat informavo, kad UAB „Media traffic“ yra susipažinusi su Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo reikalavimu, draudžiančiu skelbimuose priimti į darbą teikti pirmenybę vienai iš lyčių.

L. Vengalė-Dits 2018 m. vasario 20 d. elektroniniu paštu dar kartą pasiteiravo Įmonės pardavimų vadovo apie darbo skelbimo Vilniaus miesto viešajame transporte publikavimą dabartiniu metu bei paprašė atsiųsti minėto darbo skelbimo vaizdo klipą bei informuoti tiksliai, kokiu laikotarpiu darbo skelbimas buvo viešintas.

Įmonės atstovas 2018 m. vasario 21 d. elektroniniame laiške paaiškino, kad, pastebėjus, jog darbo skelbime buvo įsivėlusį techninį klaidą, darbo skelbimo tekstas vaizdo klipse nedelsiant buvo pataisytas ir buvęs tekstas „Media traffic TV kviečia prisijungti prie komandos biuro administratorę“ buvo pakeistas tekstu „Media traffic TV kviečia prisijungti prie komandos biuro administratorę (-rių)“, bei pateikė abu vaizdo klipus, kuriuose nurodytos skirtingos pareigybių galūnės (pareigybės nurodytos abiejų giminių daiktavardžiais). UAB „Media traffic“ atstovas taip pat informavo, kad bendras vaizdo klipų su darbo skelbimo tekstu viešinimo laikas buvo nuo 2018 m. sausio 24 d. iki 2018 m. vasario 12 d., o vaizdo klipas su darbo skelbime padaryta klaida (pareigybė nurodyta moteriškosios giminės daiktavardžiu) esą buvo rodytas kelias dienas.

Įmonės pardavimų vadovas 2018 m. vasario 21 d. elektroniniame laiške atsiprašė už padarytas klaidas.

2. Atlikus Įmonės publikuotų darbo skelbimų paiešką interneto erdvėje 2018 m. vasario 8 bei 21 dienomis, interneto tinklalapyje <https://www.cvbankas.lt/administratore-ius-asistente-as-vilniuje/1-2666775> buvo rastas UAB „Media traffic“ publikuotas darbo skelbimas, kuriame siūlomas darbas administratori (-iui), asistentei (-ui), tačiau šis darbo skelbimas buvo neaktyvus.

Kitų Įmonės publikuotų darbo skelbimų Tarnyba minėtomis 2018 m. vasario 8 bei 21 dienomis bei sprendimo surašymo dieną nerado.

Lygių galimybių kontrolierė:

k o n s t a t u o j a:

1. Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Vilniaus viešajame transporte viešintas Įmonės darbo skelbimas, kuriame vaizduojama moteris ir skelbiamas užrašas „Media traffic TV kviečia prisijungti prie komandos biuro administratorę“, nediskriminuoja asmenų dėl lyties ir ar nepažeidžia Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str., pagal kurį skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę vienai iš lyčių, išskyrus to paties įstatymo 10 str. 5 punkte nurodytą atvejį, reikalauti iš darbo ieškančių asmenų informacijos apie jų šeimines padėties, amžių (išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus), privatų gyvenimą ar šeimos planus.

2. Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. liepos 5 d. direktyvos 2006/54/EB „Dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo“ 14 str. 1 d. a punkte nustatyta, jog nei viešame, nei privačiame sektoriuje, įskaitant viešąsias įstaigas, negali būti nei tiesioginės, nei netiesioginės diskriminacijos dėl lyties, įsidarbinant, savarankiškai įsidarbinant ar profesinėje srityje, įskaitant atrankos kriterijus ir priėmimo į darbą sąlygas visoms veiklos rūšims ir visais profesinės karjeros etapais, įskaitant paaukštinimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 str. skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 1 str. 1 d. nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos moterų ir vyrų lygios teisės, bei uždrausti bet kokią diskriminaciją dėl asmens lyties, ypač kai tai susiję su šeimine ar santuokine padėtimi. Taigi Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios nuostatos yra perkeltos į Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. yra įtvirtinta imperatyvi nuostata, jog skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę vienai iš lyčių, išskyrus šio įstatymo 10 str. 5 p. nurodytą atvejį, reikalauti iš darbo ieškančių asmenų informacijos apie jų šeimines padėties, amžių (išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus), privatų gyvenimą ar šeimos planus. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo

10 str. 5 p. nustatytas išimtinis atvejis, kuris nėra laikomas moterų ir vyrų lygių teisių pažeidimu, tai yra, kai atliekamas tam tikras darbas, kurį atlikti gali tik konkrečios lyties asmuo, kai dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų lytis yra būtinas (neišvengiamas) ir lemiantis profesinis reikalavimas, šis traktavimas yra teisėtas ir reikalavimas yra tinkamas (proporcingas).

Nagrinėjamu atveju Įmonės darbo skelbime buvo nurodyta, jog siūlomas darbas biuro administratorei. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 4 d. nutarime Nr. 5(74) „Dėl pareigų, profesijų, mokslo laipsnių ir panašių pavadinimų“ nustatyta, kad pareigų, profesijų, teisinio statuso, rangų, titulų, mokslo laipsnių, pedagoginių mokslo vardų, kvalifikacinių laipsnių ir panašūs pavadinimai apibendrintai reiškiami vyriškos giminės daiktavardžiais. Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad darbo skelbime, nurodant pareigų pavadinimą moteriškosios giminės daiktavardžiu, tiesiogiai ir vienareikšmiškai pirmenybė įdarbinti teikiama tik moterims.

3. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 str. 7 dalyje tiesioginė diskriminacija apibrėžiama kaip ne toks palankus asmens traktavimas dėl lyties, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų traktuojamas kitas asmuo. Vadovaujantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 str. 7 d. įtvirtinta tiesioginės diskriminacijos apibrėžtimi, tiesioginė diskriminacija pasireiškia kaip mažiau palankus elgesys, kuris galėjo įvykti praeityje, gali vykti dabartyje arba galėtų vykti ateityje, tai yra būti hipotetiniu (numanomu, spėjamu) vyksmu. Taigi nagrinėjamu atveju (nors konkretus asmuo ir pateikė skundą, tačiau jis nenurodė, kad ketino pretenduoti arba kad pretendavo užimti Įmonės biuro administratoriaus pareigas) diskriminacija laikytinas mažiau palankus elgesys, kuris galėjo būti taikomas hipotetiniams vyriškosios lyties pretendentams, norėjusiems įsidarbinti Įmonėje biuro administratoriumi, tačiau dėl pareigybės nurodymo darbo skelbime moteriškosios giminės daiktavardžiu galimai atsisakiusiems savo ketinimų. Taigi tiesioginė diskriminacija kildinama ne tik iš buvusio ar esamo nevienodo traktavimo, bet ir iš galimo hipotetinio nevienodo traktavimo, kuris aptariamam atveju galėjo būti mažiau palankus vyrams.

Darytina išvada, kad Įmonės vaizdo klipe viešintame darbo skelbime (Vilniaus viešajame transporte), kuriame publikuotas tekstas „Media traffic TV kviečia prisijungti prie komandos biuro administratore“, buvo siūlomas darbas išimtinai moterims, ir todėl tokiu darbo skelbimu buvo

pažeisti Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. reikalavimai bei galėjo būti apribotos potencialių pretendentų vyrų galimybės užimti darbo skelbime nurodytas pareigas.

Lygių galimybių įstatymo 29 str. 3 d. 4 punkte nustatyta, kad, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukiami, skundo tyrimas nutraukiamas. Atsižvelgiant į tai, kad UAB „Media traffic“ atstovė informavo, jog darbo skelbimo tekstas, kuriame pareigybė nurodyta moteriškosios giminės daiktavardžiu, buvo nedelsiant pakeistas ir vaizdo klipe buvo pateikiamas darbo skelbimas, kuriame siūlomos užimti pareigos nurodytos moteriškosios ir vyriškosios giminės daiktavardžiu, taip pat įvertinus pateiktą abiejų vaizdo klipų variantus bei atsižvelgiant į tai, jog nurodyti lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai yra nutraukti (darbo skelbimas yra pakoreguotas), tyrimas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu darbo skelbime nutrauktinas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str., Lygių galimybių įstatymo 16 str., 17 straipsniu, 29 str. 3 d. 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė:

n u s p r e n d ž i a:

1. Tyrimą dėl galimai lyties pagrindu diskriminuojančio darbo skelbimo nutraukti, kadangi lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai nutraukti.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir UAB „Media traffic“ vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01119 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė